

Effectiviteit van PMTO in de praktijk

Uitkomsten juni 2015 – juni 2016

Sinds 2006 kunnen ouders van kinderen met ernstige gedragsproblemen in de basisschoolleeftijd (4-12 jaar) PMTO benutten om het probleemgedrag van hun kinderen om te buigen en hen gericht te sturen en stimuleren. Van iedere behandeling worden bij aanvang en afsluiting gegevens verzameld over de gedragsproblemen van het kind en de door ouders ervaren belasting door de opvoeding en factoren die daarmee samenhangen. In deze factsheet worden de gegevens gebundeld over de periode juni 2015 tot juni 2016. Dit geeft inzicht in de effecten van PMTO in de dagelijkse praktijk.

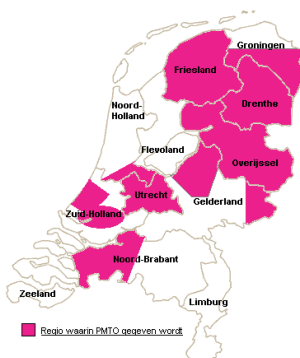
Effecten van PMTO over de periode juni 2015 – juni 2016

Bij **aanvang** van PMTO wordt vooral het **externaliserende** gedrag, zoals opstandig, agressief en grensoverschrijdend gedrag, van het kind als **ernstig problematisch** ervaren. Daarnaast ervaren veel informanten de **opvoeding** en aspecten die daarmee samenhangen (met name te weinig vaardigheden om adequate controle over het kind te hebben en de relatie met het kind) als **zeer belastend**. Aan het **eind** van de **PMTO-behandeling** zijn de externaliserende gedragsproblemen van het kind **verminderd** en wordt het externaliserende gedrag niet meer als problematisch ervaren. Ook de belasting die ouders ervaren rondom de opvoeding is verminderd. Bijna alle informanten ervaren een **minder zware belasting**, voelen zich **competenter** in de opvoeding, hebben een **betere relatie met hun kind** en zij voelen zich **gelukkiger** met zichzelf en hun levensomstandigheden

PMTO in Nederland

Op veel plekken in Nederland is PMTO beschikbaar. In 2015 bieden negen instellingen in de jeugdzorg en jeugd-GGZ PMTO aan. Sinds 2006 hebben ruim **2.500** gezinnen van dit aanbod gebruik gemaakt.

Het Kenniscentrum PMTO Nederland heeft van acht instellingen gegevens ontvangen over deze behandelingen:

De Bascule

Jeugdhulp
Friesland

JUZT

Lindenhout

Pactum

De Rading

Yorneo

Effecten van PMTO: de meetinstrumenten

Om de effecten van PMTO te meten vullen ouders twee vragenlijsten in. De ernst van de gedragsproblemen van het kind wordt gemeten met de **CBCL (Child Behavior CheckList)**. De belasting die ouders ervaren in de opvoeding en factoren die daarmee samenhangen worden gemeten met de **OBVL (OpvoedingBelasting VragenLijst)**. Ouders vullen de vragenlijsten op twee momenten in: bij aanvang van de behandeling en bij afsluiting van de behandeling.

Gedragsproblemen bij aanvang, de CBCL

Over de periode juni 2015 – juni 2016 is door **158** informanten de CBCL bij aanvang en bij afsluiting van de behandeling ingevuld (85 moeders, 48 vaders, 16 pleegmoeders en 9 pleegvaders).

Gemiddeld genomen blijkt uit de CBCL dat moeders en pleegmoeders (zeer) problematische **externaliserende** gedragsproblemen bij het kind ervaren. Het gaat dan om opstandig, agressief en grensoverschrijdend gedrag. Daarnaast ervaren moeders en pleegmoeders het **gedrag** van het kind over het algemeen als bovengemiddeld problematisch; zij zien naast internaliserend en externaliserend gedrag, ook sociale problemen, denkproblemen en aandachtsproblemen.

Als we kijken naar hoeveel procent van de informanten (waarvan in ieder geval een startmeting beschikbaar is) het gedrag als zeer problematisch ervaren, dan zien we dat 80% van de moeders, 66% van de vaders, 85% van de pleegmoeders en 74% van de pleegvaders het **externaliserende** gedrag als (zeer) problematisch ervaren.

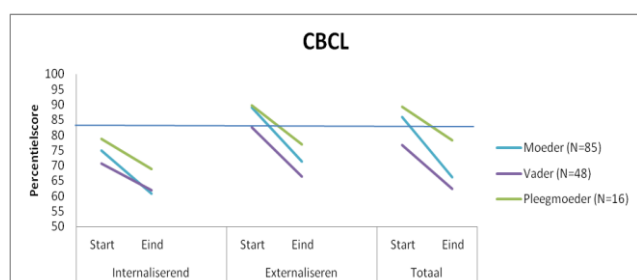
Daarnaast ervaren 59% van de moeders 42% van de vaders, 73% van de pleegmoeders en 57% van de pleegvaders het **internaliserende** gedrag als (zeer) problematisch. 60% van de moeders, 43% van de vaders, 72% van de pleegmoeders en 61% van de pleegvaders zijn van mening dat het gedrag van het kind in het algemeen (zeer) problematisch is.

Gedragsverandering

In onderstaande grafiek wordt de gemiddelde score op drie schalen van de CBCL weergegeven. De grenswaarde is 83. Vanaf deze score wordt de mate van probleemgedrag als kritisch of klinisch gezien. Dat wil zeggen dat het gedrag als bovengemiddeld problematisch of zelfs zeer problematisch wordt ervaren.

Alleen van moeders, vaders en pleegmoeders zijn voldoende vragenlijsten beschikbaar om betrouwbare uitspraken te doen. Daarom worden alleen deze informanten meegenomen in de analyse van de behandel-effecten.

Omdat er van weinig pleegmoeders data beschikbaar is, is er specifiek naar de ingevulde lijsten gekeken. Een extreme score van één pleegmoeder kan de effecten namelijk zeer beïnvloeden. Omdat PMTO is bedoeld voor ouders die bij aanvang problemen met de opvoeding ervaren, is ervoor gekozen om één pleegmoeder die bij aanvang extreem tot weinig problemen rapporteerde, uit de data te halen.

Alle informanten ervaren een **afname van het externaliserende** en het **totale probleemgedrag** van het kind. Moeders en vaders ervaren ook een **afname van het internaliserende probleemgedrag** van het kind. Het **effect** dat zij ervaren varieert tussen **groot** (roze vakken), **middelgroot** (blauwe vakken) en **klein** (grijs vak).

Effectgrootte	Moeder	Vader	Pleegmoeder
Externaliserend	0.88	0.69	0.56
Internaliserend	0.50	0.31	x
Totaal	0.85	0.55	0.58

Kortom, moeders, vaders en pleegmoeders ervaren door de PMTO-behandeling een **verbetering in het externaliserende en totale gedrag van hun kind!** Moeders en vaders ervaren deze verbetering ook in het **internaliserende gedrag van het kind.**

Ervaren opvoedingsbelasting bij aanvang, de OBVL

Over de periode juni 2015 – juni 2016 is van **175 informanten** de OBVL bij aanvang en afsluiting beschikbaar (95 moeders, 52 vaders, 16 pleegmoeders en 12 pleegvaders).

Gemiddeld genomen ervaren moeders en pleegmoeders de **opvoeding** en aspecten die daarmee samenhangen als heel **belastend**. Daarnaast geven moeders en vaders aan dat zij over **te weinig vaardigheden** beschikken om het kind op te voeden. Moeders ervaren daarnaast de **relatie met het kind** als belastend en problematisch. Tot slot geven moeders aan dat zij zich **ongelukkig** voelen met zichzelf en hun levensomstandigheden.

Als we kijken naar hoeveel procent van de informanten de opvoeding en aspecten die daarmee samenhangen als zeer problematisch ervaren, dan zien we in onderstaande tabel dat bovengenoemde aspecten van de opvoeding door veel informanten als problematisch wordt ervaren (roze > 50% en grijs <50% van de informanten ervaart het aspect als (zeer) problematisch). Onderstaande tabel is gebaseerd op informanten waarvoor in ieder geval een startmeting beschikbaar was.

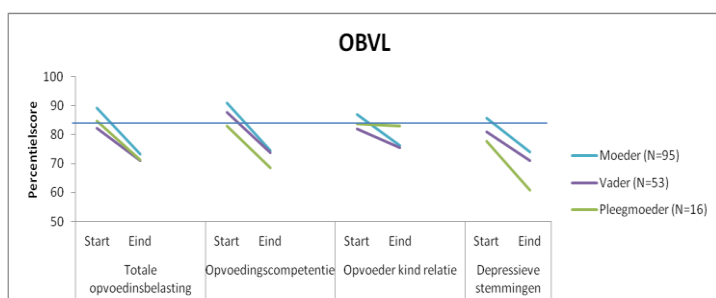
	Moeder	Vader	Pleegmoeder	Pleegvader
Opvoedingscompetentie	86%	82%	66%	75%
Opvoeder-Kind Relatie	77%	64%	76%	78%
Depressieve stemmingen	74%	62%	58%	47%
Rolbeperking	43%	35%	53%	50%
Gezondheidsklachten	61%	39%	34%	13%
Totale OBVL-score	83%	63%	76%	72%

Verandering in ervaren opvoedingsbelasting

In onderstaande grafiek wordt de gemiddelde score weergegeven op die schalen van de OBVL waarop bij aanvang problemen werden ervaren. De grenswaarde is 83, vanaf deze score wordt de score als kritisch of klinisch gezien. Dat wil zeggen dat de ervaren belasting bovengemiddeld problematisch tot zeer problematisch is.

Alleen van moeders, vaders en pleegmoeders zijn voldoende vragenlijsten beschikbaar om betrouwbare uitspraken te doen. Daarom worden alleen deze informanten meegenomen in de analyse van de behandel-effecten.

Omdat er van weinig pleegmoeders data beschikbaar is, is er specifiek naar de ingevulde lijsten gekeken. Een extreme score van één pleegmoeder kan de effecten namelijk zeer beïnvloeden. Omdat PMTO is bedoeld voor ouders die bij aanvang problemen met de opvoeding ervaren, is ervoor gekozen om één pleegmoeder die bij aanvang extreem weinig problemen rapporteerde, uit de data te halen.

Bij afsluiting van de behandeling ervaren alle informanten de opvoeding en aspecten die daarmee samenhangen **minder als een belasting** (moeders en pleegmoeders een middelgroot effect, vaders een klein effect), zij voelen zich **competenter** in de opvoeding (middelgroot effect) en zij voelen zich **gelukkiger** met zichzelf en hun levensomstandigheden (moeders en pleegmoeders een middelgroot effect, vaders een klein effect). Moeders en vaders ervaren een **betere relatie met hun kind** (beide een klein effect).

Voor alle significante bevindingen wordt de effectgrootte in onderstaande tabel weergegeven.

Effectgrootte	Moeder	Vader	Pleegmoeder
Opvoedingscompetentie	0.73	0.60	0.68
Opvoeder-Kind Relatie	0.49	0.28	x
Depressieve stemmingen	0.59	0.46	0.73
Totale OBVL-score	0.70	0.46	0.57

Over het geheel genomen heeft PMTO dus niet alleen een **positief effect** op het gedrag van het kind, maar eveneens op de **mate** waarin moeders, vaders en pleegmoeders de opvoeding en aspecten die daarmee samenhangen als een **belasting** ervaren.

Invloed van leeftijd op de effecten

Er is voor beide vragenlijsten onderzocht of de effecten van PMTO afhankelijk zijn van de leeftijd van de kinderen. Uit de analyses blijkt dat bij zowel de CBCL als de OBVL leeftijd geen invloed heeft op de effecten.

Met de verzamelde data van deze groep kinderen is natuurlijk nog veel meer te onderzoeken. Heeft u een vraag? Mail dan naar j.tjaden@piresearch.nl